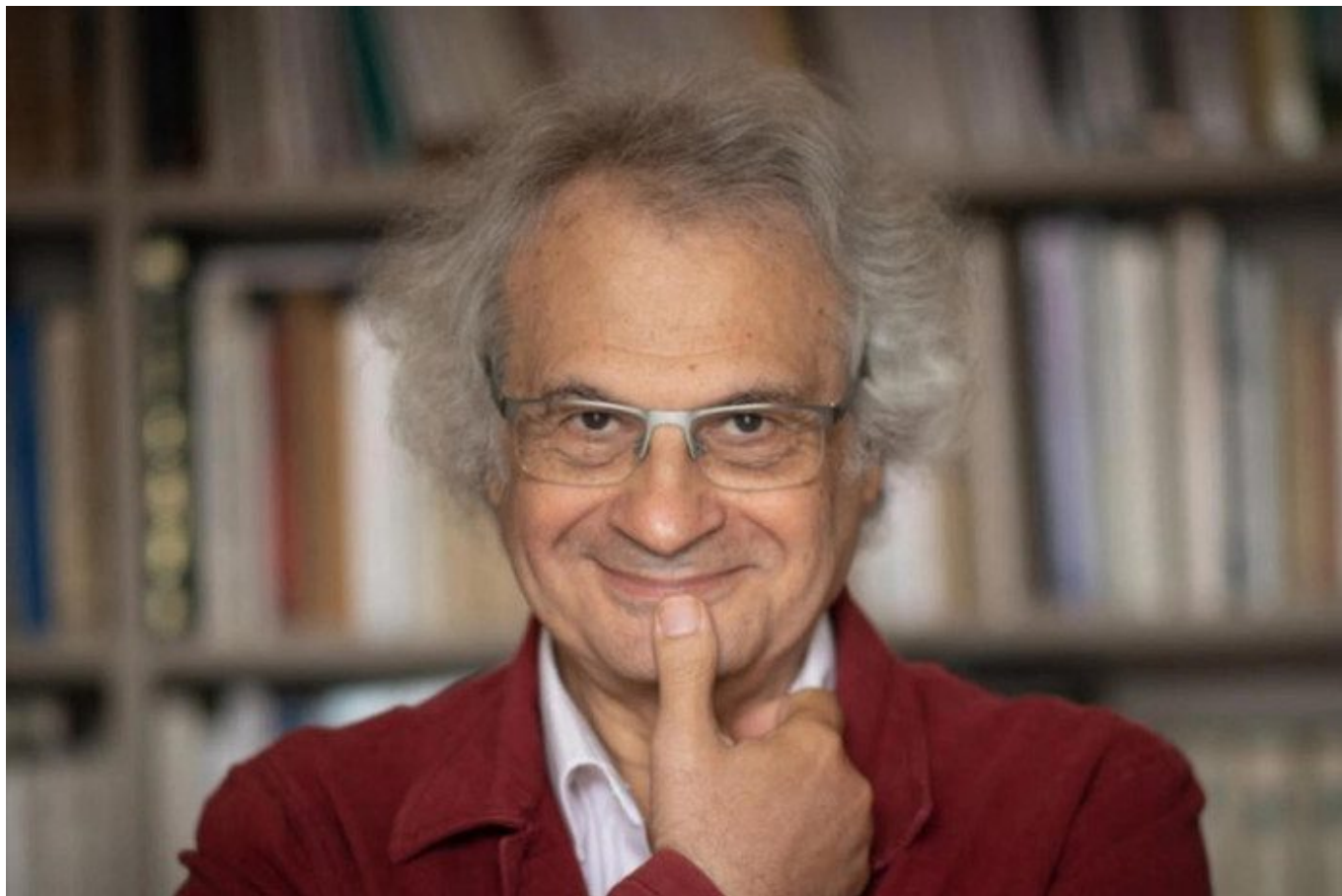

Liwanly Amin Maluf

Category: Edebi makalalar, Hekaýalar, Kitapcy, Romanlar

написано kitapcy | 26 январа, 2025

Liwanly Amin Maluf LIWANLY AMIN MALUF

«Geçmiş asla öli däl, hatda geçmiş hem däl»

Amin Malufdan başga hiç bir liwanly ýa-da belki-de hiç bir arap ýazyjysy Halyl Jebran ýaly halkara meşhurlyga ýetip bilmedi. Tapawutly döwürde we şertlerde ýaşanam bolsa, bu iki ýazyjynyň gyzykly ömür ýoly bar. Olaryň ikisi-de milli aýratynlyklardan we özlerini baglap duran zatlardan saplanyp, umumyadamzat ruhunda ýazdylar. ABŞ-da we Fransiýada ýaşap, dogduk depelerinden alysdadyklaryna garamazdan, kiçi ýaşlarda başdan geçiren we jikme-jikliklerinde älemiň ululygynda dünýä açan kiçijik obasyndan we zulum astynda taşlap gaýtmaly bolan ýurdundan ruhlanyp ýazan eserlerini iň gyzykly temalardan saýlap aldylar.

Amin Malufyň kyrk dile terjime edilen edebiýat dünýäsindäki

ornunyň ýene ýüz ýyldan soň nähili boljagyny bilmek üçin heniz ir bolsa-da, döwrüň problemalaryny orta atýan pikirleriniň ýany bilen ajaýyp romanlarynyňam belentden orun alandygyny aýdyp bolar.

Amin Maalouf

Afrikanlı Leo

ROMAN

Çeviren: Seyim Raşa

YKY

YAPIL KREDİ YAYINLARI

45.

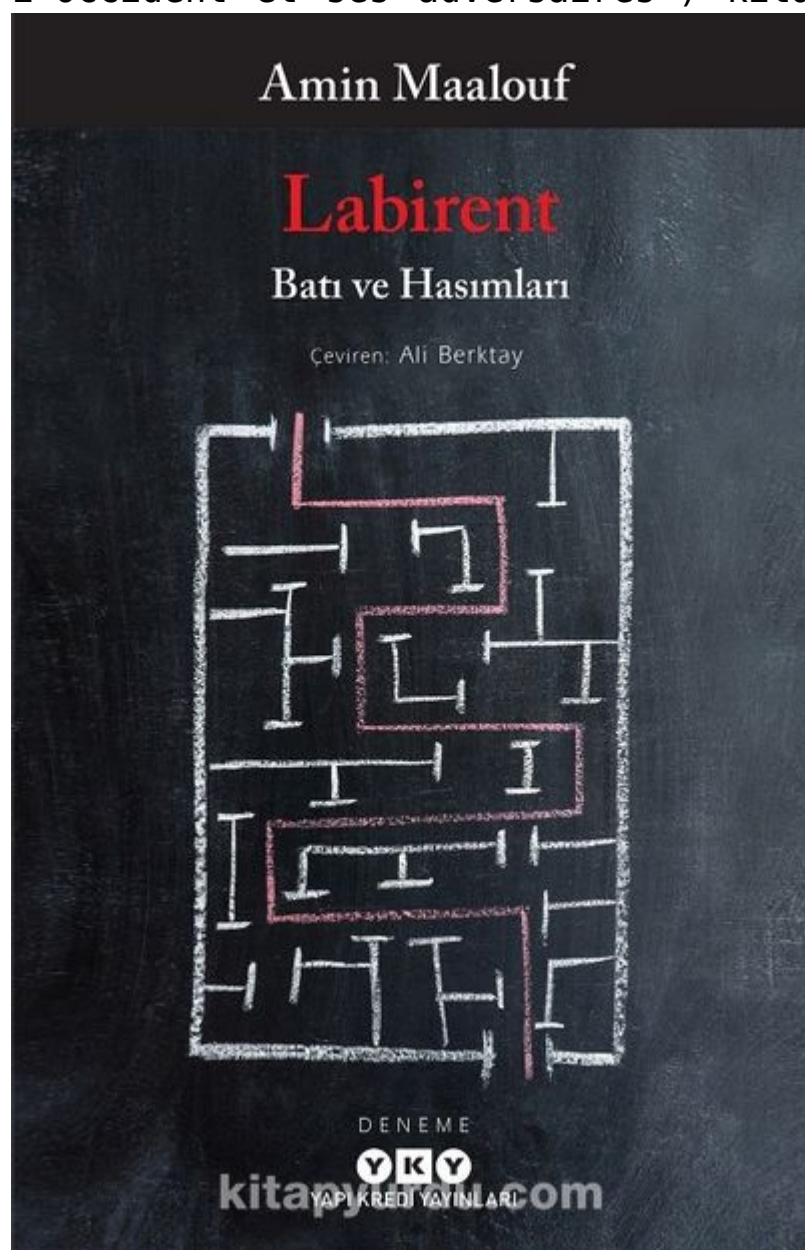
Çeviri

Amin Malufyň ýazyjy hökmünde gymmatynyň ahlak krizisleriniň möwjemegi netijesinde garaýyşlarynyň sagdyndygy we hemmeler kynlaşdyryjy taryhy esasyň üstünde köwejekläp durka adamzadyň yza gaýdýandygy üçin duýýan gynanjynyň çuňlugy sebäpli artýandygyny aýtmaga milt edip biljek.

Şu aý Malufyň durmuşynda iki möhüm üýtgeşme bolup geçdi.

Biri 350 ýyllap dowam eden diliň goragçysy bolup gelen Fransuz akademiýasynyň hemişelik baş sekretarlygyna bellemegi. Özem bu wezipe arabyň ýetip niljek simwoliki gymmaty bolan wezipedir.

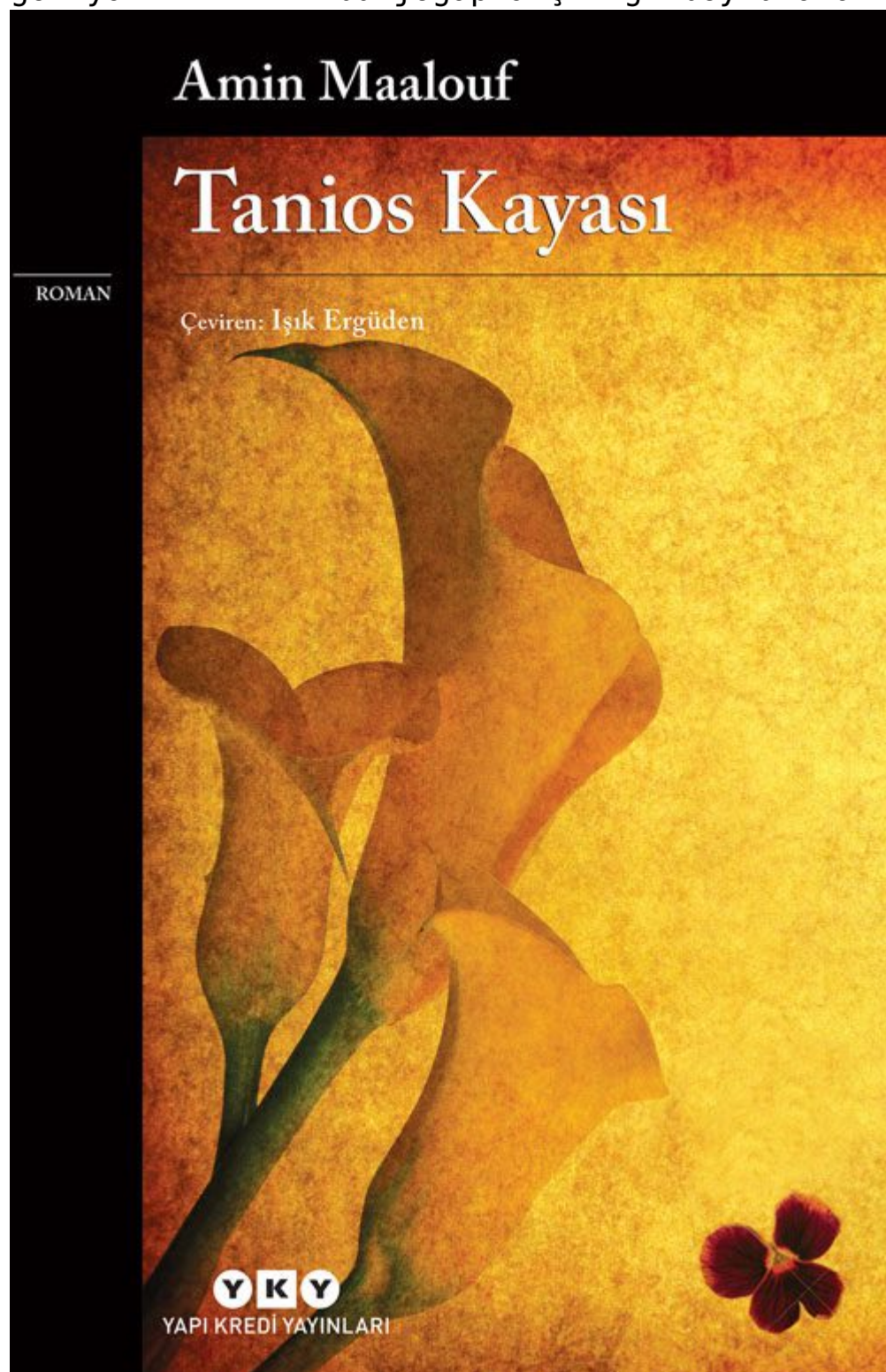
Ikinjisi bolsa, garaşylan täze «Dereksiz ýitenleriň labirinti: Günbatar we onuň duşmanlary» («Le labyrinthe des égarés: L'Occident et ses adversaires») kitabynyň çykmagy

Kitapda Ýewropanyň garsyma-garsy bolan halklaryndan söz

açylýar. Ilki Ýaponiýa, soň Sowet Soýuzy, yzyndanam Hytaý bar. Iň soňunda Ýewropanyň ABŞ bilen gatnaşyklarynyň üstünde durup geçip, ABŞ-nyň Ýewropanyň arkasynda durmagy, uruşlar bilen geçen ýyllardan soň Günbataryň iň uly ýolgörkezijisi we ýer ýüzüniň supergüýji bolmagynyň gürrüni edilýär. Şu ýerde «Munuň Ýewropa nähili täsiri boldy?» diýen sorag ýüze çykýar.

Malufyň stolynyň çekerinde häzirem çapa goýberilmän ýatan birgiden eseri bar. Ol ýazmagy gowy görýär, ýöne çap etdirmäge gorkýar. Biriniň bu jogapkärçiligi boýnuna almagyna garaşýar.

Jogapkär adam her sözüni oýlanyp-ölçerip aýdýar, bularyň agramynyň bardygyny, okyjylarynyň aýnasyna we ruhuna aralaşýan täsir döredýändigini bilýär.

Aýdyňlanma roluna özüni bagyş eden intellektual adamlardan biri. Özem beýle adamlar indi juda seýrek duşýar.

Ilkinji gezek çagalarymyzyň we olardan soň geljek çagalarymyzyň biziň ýaşayşymyz ýaly ýaşamajaklaryndan gorkýarys.

«Tanios gaýasynyň» awtory älemiň çepbe çöwrüljegini pikir edip, bu boýunça nämedir bir zatlary edesi gelýärdi.

Şonuň üçinem ol gürrüň bermegi halaýan hekaýalaryny bir gyra zyňyp, wagtyny «Ölüm howply milli aýratynlyklary» ýazmaga sarp etdi.

Copyrighted Material

VIOLENCE AND THE NEED TO BELONG

IN THE NAME OF
IDENTITY

AMIN MAALOUF

"This striking and pungent polemic is so searingly pertinent, it confirms that . . . the mass murder of September 11, while indelibly shocking, is not wholly surprising."

—TODD GRANT *New York Times*

Fanatizmiň howpuny we dar jemgyýetleriň aňyrsynda öz galybyňa çekilme keseliniň güýçlenýändiguni duýýardy.

Kitap milli aýratynlyklaryň we olaryň eriş-argaç bolan problemalarynyň kesgitlenmeginde naýbaşy esere öwrüldi.

Amin Maluf Berlin diwarynyň ýykylmagynyň yzyndan ABŞ-nyň şeýle gymmatly pursaty tutup bilmändigi, borjuny ýerine ýetirmändigi we halklaryň parahatçylygyny gorap, adamlaryň durmuşyny howpsuz saklap biljek halkara gatnaşyklaryny ýola goýmandygy netijesine geldi. Şonuň üçinem ol «Otluçöpi köýen dünýäni» ýazdy we gözegçilik astyna alynmaly gorkunç haosy beýan etdi. Emma gaýgydyr gorkynyň arasynda hallan atýan planetany halas etmek üçin hiç kim aýaga galmady.

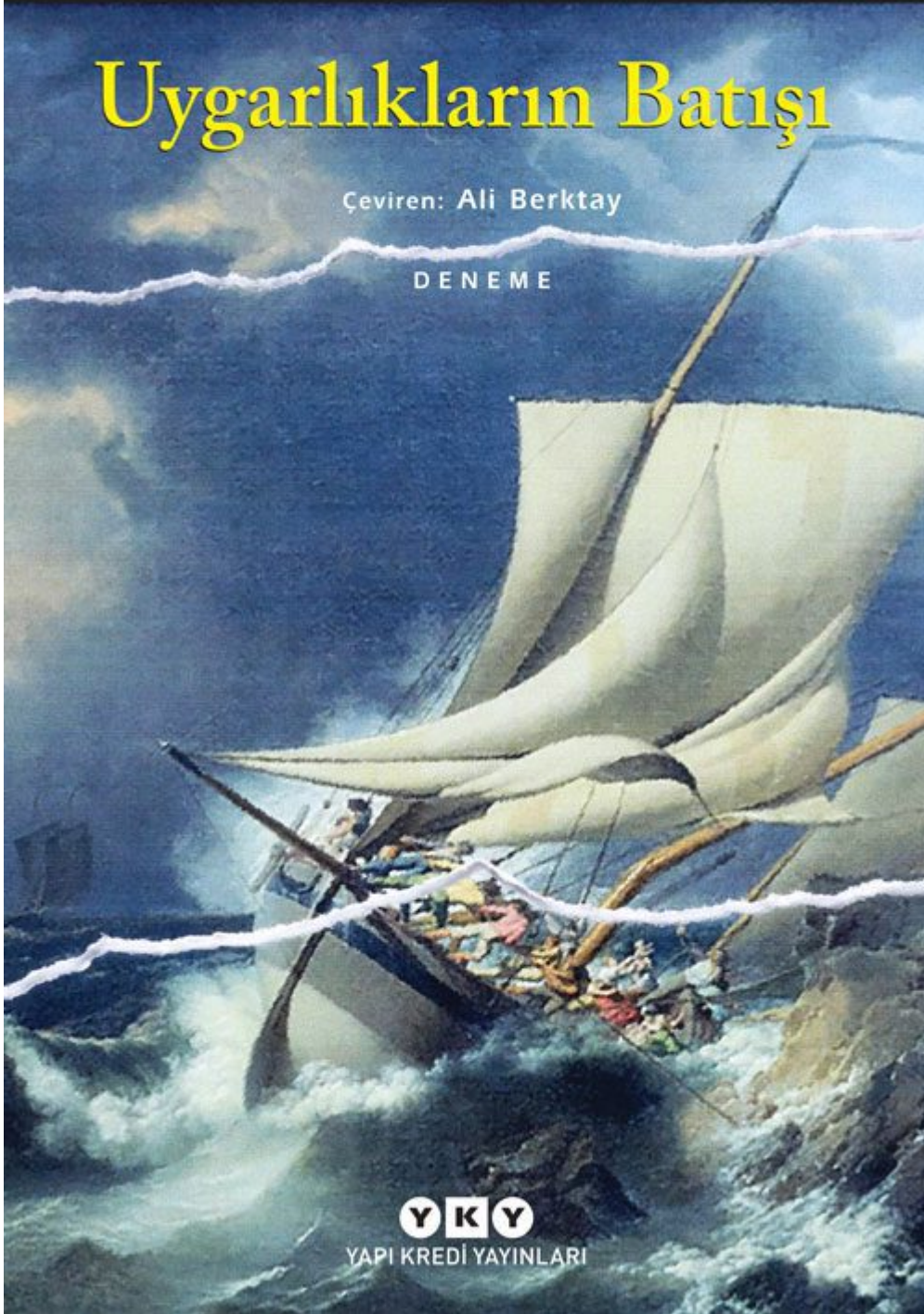
Şeýdibem ol Hantingtona we onuň erbet «medeniýetler çaknyşygy» teoriýasyna jogap edip «Siwilizasiýalaryň batmagyny» ýazdy.

Amin Maalouf

Uygarlıkların Batışı

Çeviren: Ali Berktaş

DENEME

YKY

YAPI KREDİ YAYINLARI

Dini häsiýetli çykyşlaryň artýandygyny, ýöne gözüetimde çaknyşygyň görünmeýändigini, gaýtam tersjine her medeniýetde medeniýetleriň parçalanmagynyň we dargamagynyň ýetip gelýändigini öňe sürdi:

«Agyrymyza çydasak müň ýaşamaly ýerine gelip ýetdik we herekete geçmesek bolmaýar».

Akylly-başly adamlaryň sözüne gulak gerip, howp zaňlaryny diňlemegiň ýerine sözde «azat dünýä» başky ýeten

üstünlükleriniň bady bilen Ukrainada uruşa girdi. Amin Malufyň häzirki çap edilen kitabyny ýazmagynyň aňyrsyndaky sebäbem şudy.

Maluf kitapda Ýewropanyň bu gorkunç uruşdan hem-de uly we gorkunç çaknyşyklaryň çözgüdinde möhüm rol oýnamakdan ejiz gelýändigini aýdýar.

Amin Malufyň geosyýasy temadan ýazan makalalary edil romanlarynda bolşy ýaly liwanlydyr. Ol liwan köpdürliliginiň we dost-dogan bolup agzybir ýaşamagyň altyn döwrüne gabat gelipdi. Ýazyjy häzirem ýurdundaky problemanyň dini meýillerden däl-de, ýaramaz hökümetden gelip çykýandygyna ynanýar. Çünki ol ýaş žurnalist bolup işlän günlerini küýseýär:

«Durmuşymyz diýseň gowudy. Işläp daňymy atyrýardym, emma ir säher bilen işdeşlerimi bile garbanmaga we wagtymyzy hoş geçirmäge çagyryýardym. Dynç alyşa çykmagyň geregi ýokdy. Çünki günlerimiz basyş bilen däl-de, agaýana geçýärdi».

Amin Maalouf

Çivisi Çıkmış Dünya

Uygarlığımız Tükendiğinde

Çeviren: Orcun Turbay

DENEME

YKY

Onuň Aýn er-Rummanedäki öýüniň penjiresiniň aşagynda liwan graždanlyk urşunyň birinji uçguny çykypdy. Ilkinji gurbanlaryň berilen meşhur awtobusyny öz gözi bilen

görüpdü. Uzak wagtlap problemanyň köne we yzagalak sistemadan gelip çykýandygyny pikir edipdir, emma wagtyň geçmegi bilen dünýäniň çalt üýtgeýändigini we obasy Aýn el-Kabuda we Aýn er-Rummanede başdan geçirenleriniň dünýäde giňden ýaýran teraktlaryň iň bärkije mysallarydygyny duýupdy.

Ine, şular ýaly öndümlü žurnalistlik garaýşy bilen elmydama täze maglumatlaryň yzyndan ylgaň işeňňir we salyhatly Maluf ilki çagalygynda, soňra ýaşlygynda burnunyň aşagynda bolýan, görýän-eşidýän zatladýandan peýdalanmagy başardy.

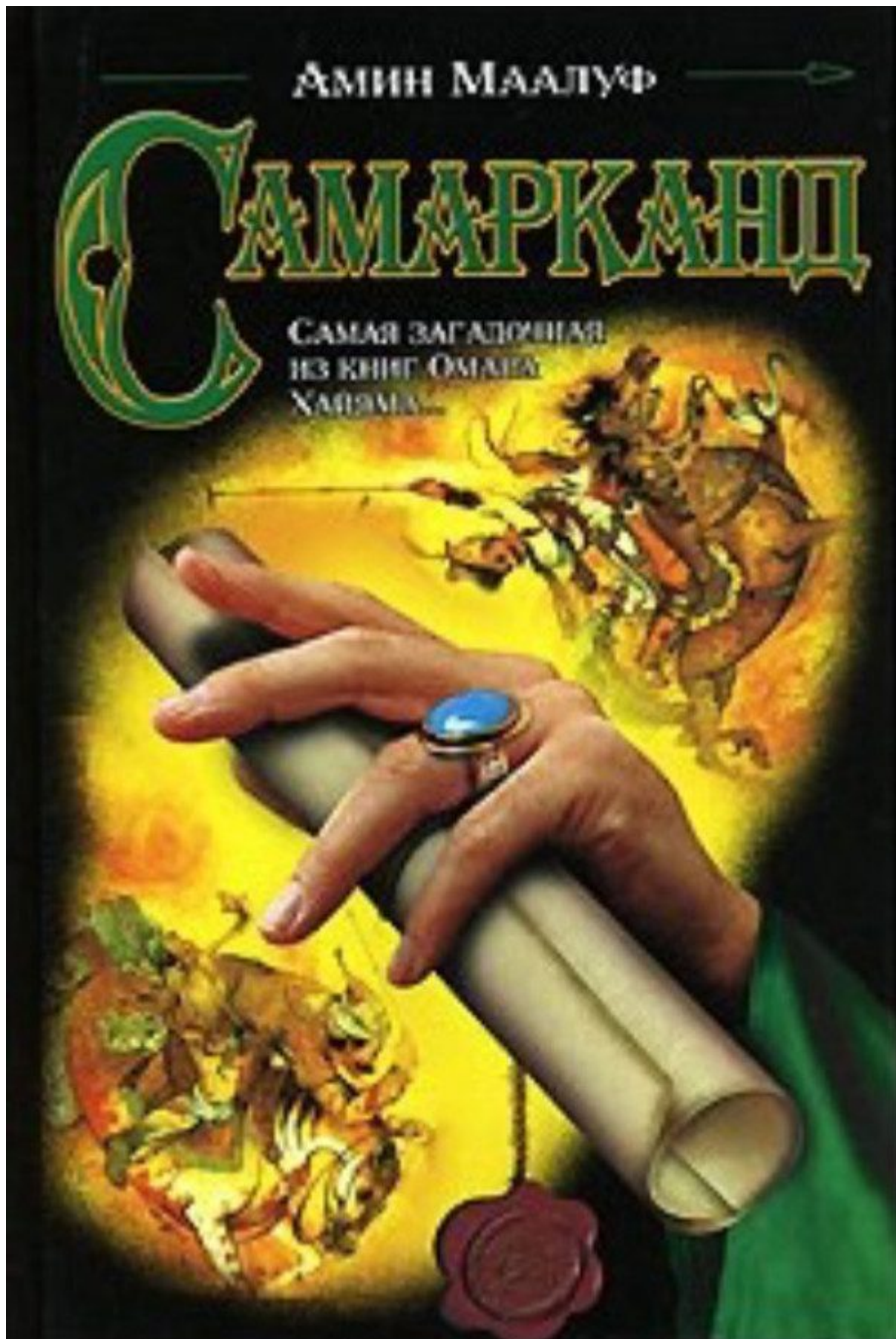
Geljege niýetlän pikirlerini we çeper fantaziýasyny şunuň üstünde gurdy. Maluf köplenç geljege seňrik ýygryp seretse-de, umyt penjirelerini ýapmagy ündemeýär.

Tahar Benžellun galamdaşy Malufyň «Ölümsizler akademiýasynyň» başyna geçme üstünlügi barada aýdyp, şeýle diýýär: «Biz fransuz dilinde ýazýarys, emma ruhumyzy we çuňlugy gelen ýerimizden alýarys. Ol liwanly, men marokkoly. Biz kolonializmiň dilini saýlap aldyk we gaýgy-ünjülerimizi beýan etmek üçin muny kämilleşdirdik».

АМИН МАЛУФ

САМАРКАНД

САМАЯ ЗАГАДОЧНАЯ
ИЗ КНИГ ОМАРА
ХАЙЯМА

Stile we sýžete bap gelyän maglumaty gözleyän ýazyjy we jaýryk atan dünýäniň ünjüsini göterýän Amin Maluf döwletiň garamagyndaky mekdebi okap gutarandygyny we 15 ýaşyna çenli

diñe arap dilinde okandygyny aýdyp, «dünýä edebiyatyny-da diñe arap dilinde okarsym, öýümüzde fransuz dilinde gürleşmezdik» diýýär.

Galyberse-de, Maluf ýerine sylag alan kese ýerli milli aýratynlyk goýmak üçin öz milli aýratynlygyndan bir zatlary kesip aýyrmaga synanyşmady.

Ol hemişe liwan milli aýratynlygyna eýe çykdy we fransuz dilinde gürleýärkä-de liwan şiwesini saklady.

«R» harpyna belli-külli basyp, munuň ýerine fransuz şiwesine eýermeýändigini göreniňde onuň nirelidigini bilmezlik mümkin däl.

Maluf bu şiwesi bilen Molýeriň dilindäki goragçylaryň hojaýyna öwürüldi. Indi onuň döwründe 1936-njy ýyldan bäri taýýarlanyp gelnen «Akademiýa sözlügininiň» dokuzynjy neşiri çapdan çykar.

Maluf täze kitabynda Folkneriň şu täsirli sözünü ulanýar:

«Geçmiş asla öli däl, hatda geçmiş hem däl».

Sewsen EBTAH,

Liwan uniwersitetiniň Arap dili we edebiyaty bölüminiň professory.

Anna, 06.10.2023 ý. Edebi makalalar